

Historie kuželek v Třebíči

Kuželkářský sport slavil před Vánocemi své Abrahámoviny. Je tomu letos právě padesát let, kdy začal psát svoji oficiální historii i v Třebíči. Příští rok tomu bude deset let, co se na této historii podílejí také kuželkáři TJ JE Dukovany. Za uplynulých padesát let získali zástupci třebíčských družstev mnoho úspěchů jak na domácích dráhách, tak i v soutěžích světové úrovně a tak se sluší popsat historii tohoto sportu podrobněji.

Něco málo z historie kuželek

Určit zodpovědně dobu vzniku hry v kuželky je úkol velmi těžký. Jasně však je, že kuželky jsou jednou z nejstarších her. Počátky této hry je možno přiřknout Asii v době babylonské 4500-1300 p.n.l. První písemné zprávy se datují z 12 století p.n.l. a jejich autorem není nikdo jiný než řecký pěvec a básník Homér. První písemné zprávy o hře v kuželky na našem území se zachovaly až z roku 1250. Později se stávaly kuželníky součástími hostinců. Teprve ve 20. století začala výstavba kuželníků organizovanými tělovýchovnými kroužky. Tyto kroužky mezi sebou soutěží a pořádají turnaje. Rychlý rozmach soutěžení dal podnět ke vzniku řídicích orgánů a 11.ledna 1937 se ustavila AČSK.

Co předcházelo organizovaným kuželkám v Třebíči

V Třebíči se hra v kuželky provozovala na kuželnách, které byly příslušenstvím téměř u všech hostinců. Často se tato zábava zvrhla v hazard a hrálo se o peníze až do časných ranních hodin. Pořádaly se také kolektivní soutěže v družstvech mezi hospodskými kroužky z Třebíče. Hlavní cenou takového utkání byla bečka piva na účet poraženého.

Postavení nové jednodráhy s betonovým povrchem v Borovině znamenalo důležitý moment pro kuželkářský sport. Kuželna byla otevřená, takže hra v kuželky se provozovala jen v letních měsících. Zahájení hry na této jednodráze se datuje jarem 1939.

V roce 1945 **Adolf Novotný** přizpůsobil kuželnu tak, že se mohlo hrát i v zimě. Byl to opět **Adolf Novotný**, který přišel s nápadem odpoutat se od hospodského koulení a přejít na bázi sportovní. V roce 1949 se zřídil kuželkářský odbor při KVTVS Jihlava a **Adolf Novotný** se stal předsedou sekce.

Historie a rozvoj kuželkářského sportu v Třebíči jest navázáním na bohatou historii kuželkářského oddílu Boroviny. Prvním organizátorem kuželkářského sportu v Třebíči byl **Karel Kadlec**, hrál závodně pod hlavičkou Jiskry Borovina. Psal se rok 1950, možno tedy tento rok označit jako začátek kuželkářského sportu v Třebíči. **Karel Kadlec** však musel veškeré činnosti zanechat po těžkém úrazu a starost o další rozvoj kuželkářského sportu pak převzal **Vlasta Prokeš**. O tři roky později založil TJ Tatra, jehož jednatelem se stal.

Počátkem roku 1954 se naplňuje sen třebíčských kuželkářů, když výbor TJ Tatrana povolil výstavbu nové dvoudráhy v Dělnickém domě. V roce 1954 reprezentují Třebíč kromě Boroviny tři oddíly - Tatra, Spartak a Rudá Hvězda. Oddíl Spartaku si v roce 1955 vybojoval postup do krajského přeboru Jihlavského kraje. Tento oddíl doplnili hráči tehdejšího Tatrana, dohrávajícího ještě svoji soutěž v rámci okresu. To se již rýsovalo předběžně chystané sjednocení třebíčských jednot. V třebíčských oddílech bylo několik velmi dobrých hráčů a v případě sjednocení by dohromady představovali velmi silný celek.

Při slavnostním zahájení provozu dvoudráhy v Dělnickém domě v roce 1956 byly sehrány dva meziokresní přátelské zápasy mezi Třebíčí a Brnem s výsledkem 2428:2811 a druhý den Třebíč - Karlovy Vary 2865:2882.

Dne 18. prosince 1955 na veřejné schůzi všech třebíčských tělovýchovných jednot bylo odhlasováno a schváleno sjednocení v jednu, která ponese název TJ Spartak Třebíč. V sezóně 1956 hrálo toto družstvo přebor kraje Jihlava. Předsedou oddílu se stal **Karel Novák**, jednatelem **Karel Smílek**. Nově vzniklý oddíl měl 40 členů a tři družstva.

V dnešním pokračování se blíže podíváme na to, jak probíhal vývoj kuželkářského sportu v Borovině.

Kuželkářský oddíl byl v Borovině založen při Sokolu Klimentovy závody v roce 1949 s počtem dvaceti členů. Sehrál několik přátelských a většinou vítězných utkání s družstvy Znojma, Zlína, Pelhřimova a dalšími. Členové oddílu zatoužili po mistrovské soutěži, proto se zaregistrovalo prvních patnácti členů do Svazu moravskoslezských kuželkářů. Tito závodníci sehráli první oficiální přebory jednotlivců v jednotě a zároveň v Třebíči. Absolutním vítězem a historicky prvním přeborníkem jednoty se stal výkonem 378 kuželek **Leopold Maloušek**.

Na Moravě má nejstarší tradici se zaváděním kuželkářského sportu Brno a Olomouc. V našem kraji jsou to města Třebíč, Jihlava, Pelhřimov a Velké Meziříčí. V době ustavení kuželkářského oddílu v Borovině se sportovní kuželkářství v jihlavském kraji neprovozovalo a proto se oddíl obrátil na brněnský kraj s žádostí o zařazení do mistrovských soutěží. Žádosti bylo vyhověno a oddíl byl zařazen do okrsku Rosice. Od sezóny 1949/1950 se zapojil do mistrovských soutěží. V jarní 30 hodové soutěži vybojovalo družstvo jako nováček titul mistra rosické župy bez ztráty bodu a postoupilo do krajské soutěže. Tato soutěž se hrála na 100 hodů, na což nebyli hráči Borovina zvyklí a dále se neprobojovali. Pro hráče to však bylo poznání něčeho nového a dobrou školou pro další soutěžení. V podzimním kole se hrála soutěž v moravské dorážkové, ve které se družstvo umístilo na druhém místě. Zásahu na těchto úspěších mělo určitě i nošení kufru, v němž bylo vybavení pro celé družstvo. Nejslabší závodník musel totiž nést kufr z utkání domů a ještě na příští utkání. Každý se snažil, aby se toho vystříhal, neboť se také někdy pěkně pronesl, když domů mimo dresů navíc přinesl cihlu nebo hranešník. Záleželo na tom, co bylo po ruce a na šikovnosti, jak to do kufru propašovat.

Po úspěšné sezóně umožnila podpora technického vedení závodů Gustava Klimenta, Sokola a hlavně dobrovolné brigády členů oddílu vylepšit kuželnu. Byla přistavěna druhá dráha a betonový povrch byl potažen asfaltem.

Tak se rodily první krůčky tohoto zajímavého sportu na Třebíčsku. O tom, jak vedla cesta kuželek v Třebíči k úspěchům v mezinárodním měřítku získání titulů Mistrů světa a vytvoření řady světových rekordů, se dočtete v dalších pokračováních tohoto seriálu.

V roce 1955 vstoupily poprvé na dráhy v dresu Jiskry Borovina ženy a hned byly úspěšné. Jako by předznamenaly budoucí úspěchy třebíčských žen na světových kolbištích. V březnu byl odehrán na dvoudráze v Borovině první ročník krajského přeboru žen. Krajskou přebornicí se stala Marie Šupová výkonem 342. Za měsíc pak sehrály ženy první přátelské

utkání na domácí dráze s celkem Sp. Gottwaldov. Domácí hráčky prohrály se zkušenějším celkem o 168 kuželek.

V sezóně 1955/56 hrálo v dlouhodobých soutěžích první družstvo mužů Spartaku Třebíč krajský přebor a družstvo Jiskry Borovina oblastní přebor. Obě družstva postoupila do kvalifikace o postup do vyšších soutěží. V kvalifikacích však neuspěla. Zato v soutěžích jednotlivců se začaly objevovat první úspěchy. V krajských přeborech jednotlivců žen zvítězila A. Drápelová a získala titul přebornice kraje. Na druhém místě se umístila Maloušková, obě Jiskra Borovina. Na přeboru ČSR, který se konal v Ostravě, skončila A. Drápelová ze 42 závodnic na pěkném 8. místě výkonem 399. V obdobné soutěži mužů titul okresního přeborníka získává Vlasta Prokeš ze Spartaku Třebíč výkonem 817, druhý skončil Holář z Jiskry Borovina výkonem 800. Holář se pak jako první třebíčský hráč proboujel až do přeborů ČSR, kde se umístil na 21. místě z 64 zúčastněných výkonem 792.

V roce 1956 odehráli poprvé své soutěže dorostenci. Bohužel výsledky prvních zápasů a přeborů se nedochovaly.

Nová sezóna 1956/57 byla úspěšnější pro hráče Spartaku Třebíč, kteří zvítězili v krajském přeboru a postoupili do kvalifikace o postup do oblastního přeboru. Spartakovci si nenechali ujít příležitost a vybojovali postup. O zvyšující se úroveň kuželkářského sportu v Třebíči svědčí i mistrovské utkání krajského přeboru mezi Spartakem a Tatanem Jihlava, při kterém byly překonány hned dva krajské rekordy a rekord třebíčské kuželny.

Naproti tomu družstvo Jiskry Borovina nebylo tak úspěšné. Skončilo v dlouhodobé soutěži na devátém místě a sestoupilo do krajského přeboru. Přesto hráči Jiskry zaznamenali v utkání proti Českým Budějovicím dva rekordy. Výkon družstva 2456 byl rekordem kuželny. V jednotlivcích dosáhl rekordního výkonu S. Hobza 468.

Padesátá léta končila pro Třebíčské kuželkáře ve znamení prvních úspěchů na celorepublikových soutěžích. Velmi úspěšná byla A. Drápelová, členka Jiskry Borovina, která na přeborech republiky ve Vítkovicích obsadila výkonem 405 kuželek druhou příčku a na základě velmi dobrých výsledků na kontrolních startech reprezentantů byla jako první reprezentantka třebíčských kuželkářů nominována do družstva ČSR na mistrovství světa 1959 v Bautzenu (NDR). Na mistrovství se velmi dobře připravila, což potvrdila i nejlepším výkonem v přípravě. Při posledním tréninku přímo v Bautzenu však měla smůlu, když uklouzla na náhozové desce a poranila si koleno, čímž byla ze startu v soutěži družstev vyřazena. Absolvovala jen nához v soutěži jednotlivců, který byl však poznamenán zraněním. Ženy ČSR obsadily na tomto mistrovství pátou příčku.

Rovněž Spartak Třebíč měl svého zástupce v závěrečných bojích o titul mistra republiky mužů na 200 hodů sdružených. Hrál se ve Svitě pod Tatrami a Olin Růžička vybojoval třetí místo.

Největšího úspěchu však dosáhli v tomto roce dorostenci Spartaku Třebíč. Družstvo ve složení Hubička, Hrubeš, Zahradka pod vedením trenéra St. Neradila si vybojovalo účast na přeborech republiky, které se uskutečnily v Gottwaldově. Soutěže se zúčastnilo 18 družstev a mladí kuželkáři získali mistrovský titul výkonem 1375 kuželek, druhou příčku pak obsadili hráči z České Třebové výkonem 1370.

Výbornou výkonnost třebíčských dorostenců potvrdil v následujících letech Luboš Hrubeš, který se stal přeborníkem republiky v roce 1960 a 1961.

Začátek šedesátých let znamenal pro třebíčské kluby první úspěchy v sou-těžích družstev. V sezóně 1961-62 se umístil Spartak Třebíč v II. lize na druhém a Jiskra Borovina na osmém místě. Ve vzájemných zápasech v podzim-ní části soutěže zvítězila Jiskra nad Spartakem, v jarní části pak Spartakovci v domácím prostředí Jiskře porážku z podzimu oplatili. Za zmínku stojí výkon Olina Růžičky ze Spartaku, který vytvořil rekord dráhy výkonem 501 poražených kuželek.

V novém ročníku II. ligy 1962-63 již hráči Spartaku Třebíč nezaváhali, zvítězili ve skupině B o dva body před Lokomotivou Trutnov a TJ Znojmo. Postoupili do naší nejvyšší soutěže, I. ligy na 200 hodů sružených, společně s Lokomotivou Bratislava a Spartakem Karlín. Na tomto velkém úspěchu třebíčských kuželkářů se podíleli hráči základní sestavy: **Olin Růžička, Jaroslav Kršňák, Stanislav Neradil, Karel Kuřec, Vlasta Prokeš, František Hašek a Karel Smílek, A. Pokorný.**

Hráčům Jiskry Borovina se v této sezóně tolik nedařilo a obsadilo devátou příčku tabulky, která znamenala sestup do krajského přeboru .

V následující sezóně 1963-64 Spartak po jednoročním působení naší nejvyšší soutěže opouští. Družstvo hrálo celou soutěž mimo Třebíč, protože podmínkou bylo odehrání zápasů na čtyřdráze, která v šedesátých letech nebyla v Třebíči ještě postavena. Jako domácí dráhu měli hráči Spartaku pronajatu čtyřdráhu v Gottwaldově. Nebyla možnost stálého tréninku a také stálé cestování na výkonech hráčů nepřidalo. Jiskra naopak krajský přebor vyhrála a tak od nové sezóny 1964-65 hrála třebíčská družstva opět II. ligu, ve které působila se střídavými úspěchy několik následujících sezón.

V průběhu šedesátých let oba třebíčské kluby vsadily na práci s mládeží a bohatě se to vyplatilo. Jak ve Spartaku, tak v Jiskře začali hrát dorostenci, kteří pak v sedmdesátých letech úspěšně působili v naší nejvyšší soutěži a dosáhli úspěchů na mezinárodním poli. V roce 1964 postupuje družstvo dorostenců Spartaku Třebíč do celostátního přeboru ČSSR. Na turnaji,

který se konal v Gottwaldově se umístili na 5. místě výkonem 1460 poražených kuželek. V soutěži jednotlivců obsadil Mirek Durda 11. místo výkonem 495.

V Jiskře začali koncem šedesátých let hrát v dorostenecké kategorii budoucí úspěšní reprezentanti bratří Procházkové. Spolu s Karlem Zejdou obsadili v roce 1967 na přeborech ČSSR v Brně 4. místo a Zdeněk Procházka v soutěži jednotlivců obsadil druhou příčku výkonem 250 poražených kuželek. V tomto roce také začali hrát soutěže dorostenky. Titul přebornice oblasti získává Marie Prokešová ml., na druhém místě se umístila Dana Růžičková. Na úspěšných vystoupeních dorostenců se výraznou měrou podíleli trenéři, ve Spartaku V. Prokeš, v Jiskře A. Holář a připravili tak základy družstev, která v sedmdesátých letech úspěšně bojovala v našich nejvyšších soutěžích. O tom všem se dočtete v dalším pokračování seriálu z historie kuželek na Třebíčsku.

Koncem šedesátých a začátkem sedmdesátých let začíná docházet v kuželkářském sportu k postupné generační výměně hráčů. Do A družstva Jiskry přicházejí bratří Procházkové, do Spartaku Třebíč pak Petr Smejkal, Mirek Durda a Ladislav Dvořáček, který se vrátil ke kuželkám po úspěšném působení v hokejovém oddíle a Jaroslav Holas, který začal hrát kuželky jako mnoho jiných hráčů v rámci odborářských turnajů při tehdejší ZMS Třebíč.

Oba třebíčské kluby hrají po reorganizaci soutěží v soutěžním ročníku 1970/71 II.ligu skupinu C, složenou výhradně z moravských celků. Spartak obsadil se ziskem 30 bodů čtvrté místo. Jiskra byla v konečném zúčtování o jednu příčku lepší. Několika pozoruhodných výkonů bylo dosaženo jednotlivci. Zdeněk Procházka překonal výkonem 512 jako první hráč Jiskry hranici 500 kuželek. Ve Spartaku se to povedlo Olinovi Růžičkovi 523 a Jardovi Holasovi 508. Oba dokonale uměli svými točivými hody využít asfaltové dráhy v Dělnickém domě.

Velkým úspěchům třebíčských kuželkářů bylo zařazení tří členů Jiskry do kádru reprezentačních týmů. K bratrům Procházkovým se přiřadila i juniorka Jana Kopečná. Špacíři, jak se jim v Třebíči přezdívalo, se zúčastnili několika kontrolních startů. Lépe se dařilo Zdeňkovi. Reprezentuje v Bratislavě proti Rumunsku a byl čtvrtý z našich reprezentantů. V Linci proti Rakousku opět čtvrtý a v posledním přípravném zápase na MS v Bolzanu proti Maďarsku třetí. Na MS jako náhradník startuje pouze ve dvojicích s Bachratým a celkovým výkonem 1693 obsadili 17. místo. To, že Zdeněk patří k velkým talentům, potvrdil v závěru roku na velmi dobře obsazeném turnaji smíšených dvojic v Bukurešti, kde společně s Mikulčíkovou obsadili pátou příčku. V soutěži jednotlivců pak skončil Zdeněk devátý.

Rok 1970 byl pro třebíčské kuželkáře velmi úspěšný. Rozhodlo se o výstavbě nového sportovního areálu v prostoru Stadionu pod Kostelíčkem. Kuželkáři si podali žádost o rozšíření akce o výstavbu nové čtyřdráhy. Žádost byla po projednání schválena a zařazena do stavebního plánu.

V soutěžním ročníku 1971/72 pokračovalo úspěšné působení třebíčských klubů v druhé lize. Jiskra si o jeden stupínek polepšila a skončila druhá s nárokem na postup do NL na 200 hodů. S ohledem na to, že by tuto náročnou soutěž museli absolvovat na dvoudráze, účast odmítli, Spartak skončil na čtvrtém místě. Pozoruhodný rekord dvoudráhy v Dělnickém domě dosáhl Jaroslav Holas výkonem 536 kuželek. Družstvo Jiskry zlepšilo při utkání proti Jiskře Otrokovice rekord dvoudráhy v Borovině na 2723 poražených kuželek. Řady reprezentantů

rozšířila Dana Růžičková, která jako stálá členka juniorského družstva ČSSR podává velmi dobré výkony v utkáních proti NSR, NDR, Rumunsku i při jednotlivých kontrolních startech.

V následujícím ročníku 1972/73 obsadila Jiskra opět druhou příčku a Spartak skončil ve středu tabulky na sedmém místě. Nebylo to špatné umístění, ale v době, kdy se začínalo s výstavbou nové čtyřdráhy, bylo potřeba uvažovat o vytvoření družstva, které bude schopno v budoucnu získat vyšší soutěž. O tom, zda se to třebíčským kuželkářům podařilo, se dočtete v příštím pokračování.

V první polovině sedmdesátých let hráči Spartaku úspěšně bojovali po reorganizaci soutěží ve II. ČNL. Družstvo posílil juniorský reprezentant Jarda Dobeš, který do Třebíče přišel z prvoligového Liberce. V sezóně 1974/75 se stali hráči Spartaku překvapivými vítězi své skupiny a postoupili do I. české národní ligy. Družstvo hrálo v sestavě Dobeš, Holas, Bartůněk, Smejkal, Prokeš, Pavlíček a Dvořáček. Za zmínku stojí, že celá soutěž byla velmi vyrovnaná a na postup si dělalo ambice sedm družstev. Na prvních třech místech skončila družstva se stejným počtem bodů a o postupu rozhodl lepší průměr. Druhé místo obsadili hráči TJ BOPO Třebíč.

V roce 1974 v soutěžích jednotlivců hrají prim ženy. Titul mistryně republiky získává Marie Prokešová. Její dcera Vlasta se stává krajskou přebornicí v dorostu a na přeborech ČSSR obsadila 9. místo.

V roce 1975 se v soutěžích jednotlivců představil v třebíčském dresu Jarda Dobeš a hned úspěšně. Na mistrovství ČSSR mužů v Hlohovci obsadil druhé místo. Na mistrovství ČSSR juniorů v Bratislavě výkonem 1676 byl rovněž druhý. V průběhu roku 5x úspěšně startoval za juniory ČSSR a 3x za národní mužstvo mužů.

Pro kuželkáře Spartaku skončilo v tomto roce velkým úspěchem i vyhlášení XII. ročníku ankety pořádané OV ČSTV a redakcí Jiskry o nejlepšího sportovce a kolektivy okresu. Jako nejlepší jednatel byl vyhlášen Jarda Dobeš a v kolektivech pak družstvo kuželkářů hrající I. ČNL.

Zahajovací mistrovský zápas I. ČNL v ročníku 1975/76 proti Lokomotivě Kolín se Spartaku doma vydařil, domácí zvítězili a Jarda Holas překonal rekord dráhy výkonem 1171 kuželek (tento výkon byl docílen opravdu pouze na 200 hodů). Již výsledek prvního zápasu ukázal, že hráči Spartaku budou bojovat o přední umístění v tabulce. Nutno podotknout, že tato dvoustovková soutěž se ještě hrála na asfaltové dvoudráze v Dělnickém domě. Poslední zápas této sezóny byl také posledním mistrovským utkáním na této dvoudráze a hráči Spartaku se s ní rozloučili opravdu impozantně. V tomto utkání proti družstvu TJ Týniště nad Orlicí dosáhli nového a zároveň posledního rekordu. Zvítězili v poměru 5800:4884. Na tomto fantastickém výkonu se podíleli: Smejkal 847, Dvořáček 963, Fejta 927, Bartůněk 925, Dobeš 1058 a Holas 1080. Lepší výkon se třebíčskému družstvu dosud nepodařilo docílit. V prvním účinkování v I.ČNL obsadili hráči Spartaku velmi pěkné 4. místo se ziskem 32 bodů.

V soutěžích jednotlivců dosáhla pozoruhodného úspěch v soutěži dorostenek Vlasta Prokešová. Vyhrála všechny soutěže jednotlivců od okresního přeboru až po přebory ČSSR. Na základě těchto úspěchů byla nominována do reprezentačního družstva ČSSR.

Rok 1976 znamenal pro třebíčské kuželkáře začátek nové etapy. 3. července 1976 byla uvedena do provozu nová čtyřdráha se saduritovým povrchem. Výstavba této čtyřdráhy byla

vyvrcholením snahy a vytrvalosti členů oddílu a ukázkou čeho je schopen malý kolektiv lidí, kteří mají rádi svůj sport. O tom jakých úspěchů dosáhli kuželkáři na této kuželně se dočtete v dalším pokračování seriálu.

Vybudování nové čtyřdráhy znamenalo začátek nové etapy třebíčských kuželkářů. Předání do užívání 3. - 4. července 1976 bylo slavnostní a o jeho sportovní úroveň se postaralo pět družstev žen, bojujících o titul mistryň Československa. Podmínky k soutěži měly jako při mistrovství Evropy - byly vůbec prvními aktérkami, které na čtyřdráze hrály. Čas nebyl ani na vyzkoušení, protože poslední úpravy dokončili členové oddílu v předvečer zahájení. Druhou akcí před zahájením podzimní sezóny 1976/77 na nové kuželně se stal silně obsazený I. ročník memoriálu Karla Smílka. V sou-těži dvojic zvítězili Ševčík s Ondryášem před domácí dvojicí Holas, Smejkal. V jednotlivcích si prvenství vybojoval Ševčík z Přerova, který výkonem 919 vytvořil nový rekord kuželně. V dresu Spartaku se poprvé představili bratři Procházkové, kteří po absolvování léčebného pobytu v Kroměříži posílili řady domácího družstva a měli pomoci k postupu do extraligy.

Že hráči Spartaku budou největšími kandidáty na postup potvrdili v posled-ní přípravě na novou sezónu v Liberci v rámci mezinárodního čtyřutkání za účasti dvojnásobného vítěze PMEZ BSF BUNA Halle, Lokomotivy Liberec a výběru Liberce. Mužstvo Spartaku překvapivě zvítězilo, když podalo nejvyrovnanější výkon.

Do nového ročníku I.ČNL vstoupilo mužstvo Spartaku ve velkém stylu a potvrdilo, že patří k nejmázejším kandidátům na postup. Po podzimní části soutěže byli spartakovci na prvním místě s náskokem dvou bodů před družstvem VŽKG. V jarní části podali hráči ještě lepší výkon než na podzim a již pět kol před koncem soutěže bylo jasné, že se Třebíč dočká po třinácti letech celostátní ligy. V průběhu sezóny padly i dva rekordy dráhy. O první se postaral Zdeněk Procházka 964, který byl zároveň nejlepším výkonem na saduritových drahách v Československu. Stejnou hodnotu měl i výkon družstva 5345.

Stejně jako v soutěži družstev dosáhli třebíčští hráči úspěchy i v soutěžích jednotlivců. Na mistrovství ČSSR na osmidráze v Olomouci obsadil Zdeněk Procházka druhé, Ladislav Procházka třetí a Jaroslav Dobeš šesté místo. V přeborech juniorek obsadila Vlasta Cahová druhou příčku.

Velkým svátkem pro třebíčské kuželkáře bylo pořádání mezinárodního utkání hráčů do 23 let mužů a žen ČSSR - Rumunsko, které se konalo ve dnech 29. - 30. dubna 1977. V odpoledním utkání podlehli naše juniorky výborně hrajícím Rumunkám. Ve večerním utkání junioři Rumunska vyhráli nad našimi juniory, když překonali týden starý rekord dráhy vytvořený A družstvem výkonem 5444. Druhý den se hrály odvety, ve kterých obě naše družstva oplatila soupeřům porážky

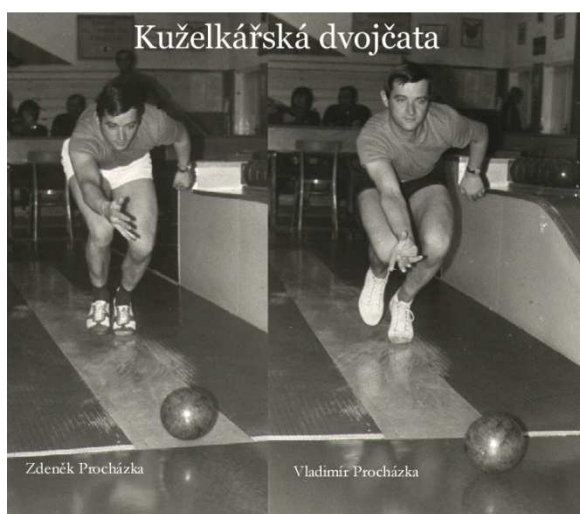
Před nadcházející extraligovou sezónou 1977/78 se uskutečnil na třebíčské kuželně druhý ročník memoriálu Karla Smílka. Na startu se sešla výborná konkurence v čele se čtyřnásobným mistrem ČSSR Antonínem a dalšími dvaceti účastníky, kteří již oblékli reprezentační dres. Putovní pohár a tým i vítězství ve II. ročníku získala dvojice Spartaku Třebíč Zdeněk a Vladimír Procházkoví. V jednotlivcích získal vítězství Vladimír Procházka za výkon 940. I další hráči Spartaku předvedli hodnotné výkony a potvrdili, že družstvo Spartaku bude v extralize bojovat o čelní příčky v tabulce. Průběh extraligy výkony v přípravě

potvrdil. Hráči Spartaku obsadili vynikající druhé místo, když titul získala Zbrojovka Brno s náskokem dvou bodů. Domácí hráči tak potvrdili, že po suverénním vítězství v národní lize byli právem považováni za černého koně celostátní ligy. Družstvo se opíralo hlavně o mimořádné výkony Vladimíra a Zdeňka Procházkových. Za toto umístění získali spartakovci právo reprezentovat ČSSR v Dunajském poháru.

Ve svém druhém působení v naší nejvyšší soutěži v ročníku 1978/79 získalo družstvo Spartaku bronzové medaile. Od mistrovského titulu je dělilo jen těsně prohrané utkání se Spartakem Přerov. V soutěžích jednotlivců si vše vynahradil Zdeněk Procházka, který po zisku titulu přeborníka ČSR nezaváhal ani v Olomouci a získal titul přeborníka ČSSR, Vladimír skončil šestý.

Kuželkářská dvojčata (profil úspěšných reprezentantů)

Vladimír a Zdeněk Procházka se narodili 22. května 1940. V době jejich začátku nemají kuželky pravidelnou žakovskou soutěž. Nejmladší zájemci se dostávají k tomuto sportu k jeho závodní formě nejdříve v patnácti letech. Bratři Procházkové v letech povinné školní docházky proháněli nejprve míč po fotbalovém hřišti, v zimě hráli hokej (pamětníci si jistě pamatují, že Jiskra hrávala na zimním stadionu pod hrázi rybníka v prostoru před restaurací U Salajů) a stolní tenis. Ke kuželkám je přivedla víceméně náhoda. Na kuželně tehdejší Jiskry neměli automatické stavěče a tak je nahrazovali fotbaloví žáci, kteří chodili po tréninku nebo utkání stavět kuželky. Za odměnu si pak mohli sami hodit. Zdeňkovi a Vladimírovi, dvojčatům téměř k nerozeznání v podobě i zájmech, se tento sport tak zalíbil, že u něho zůstali.

Prvním trenérem, který je naučil základům kuželkářského sportu byl Antonín Holář. V osmnácti už hráli za muže krajský přebor. Trenér Stanislav Hobza je připravoval oba velmi dobře, ale Zdeněk přece jenom bratra trochu předstihoval a v devatenácti začal hrát první ligu. Základní vojenskou službu nastoupil v Brně a měl štěstí, že i po dobu vojny mohl oblékat prvoligový dres Moravské Slavie. Ve dvaceti se dostal současně do reprezentačního kádru juniorů i mužů. Z vojny se bratři vrátili zpět do Jiskry, ale když Jiskra nerefletovala na postup do II.ligy, přijali nabídku druhého třebíčského klubu Spartaku a přestoupili. Novému družstvu pomohli v roce 1977 k postupu do naší nejvyšší soutěže, v průběhu dalších let podávali v dresu Spartaku stabilní výkony a stali se pilíři družstva. Zdeněk získává v roce 1979 první titul přeborníka republiky a Vladimír v mistrovském utkání na domácí dráze proti

Hlohovci dosahuje nejlepšího výkonu na saduritových drahách 1008. V roce 1980 na mistrovství světa v Mangalii, kde naposled startovali společně ve dvojicích, obsadili páté místo. V soutěži jednotlivců skončil Zdeněk na velmi pěkném osmém místě. V roce 1982 se Zdeněk oženil a opustil řady Spartaku Třebíč. Několik sezón hrál II. ligu v Sezimově Ústí a po přestěhování do Prahy startoval za prvoligovou Pragu Praha. Po rozvodu se v roce 1988 vrací zpět do Třebíče. Vladimír dále úspěšně startuje za Spartak Třebíč a reprezentuje ČSSR na mistrovství světa v roce 1982 v Brně bez výraznějšího úspěchu. Vše si však vynahradil za dva roky v Lublani, kde družstvo mužů ČSSR získalo titul mistrů světa zásluhou Vladimíra, který zde vytvořil světový rekord výkonem 1007. V následující sezóně jej pronásledují zdravotní problémy. Po odehrání několika nevydařených zápasů a neúspěchu v soutěži jednotlivců (poprvé a naposledy jsem ho porazil) přestává hrát.

Velkým svátkem pro kuželkáře TJ Třebíč byla před zahájením soutěžního ročníku 1979/80 účast v Dunajském poháru, jehož se zúčastnila tři mužstva: BBSV Wien, SZAK Szeged a Spartak Třebíč. První kolo se uskutečnilo ve Vídni ve dnech 1.- 2. září 1979. O vyhlídkách třebíčského celku hodně napověděl již páteční trénink. Závodníci se setkali s měkkými gumovým potahem náhozových desek a asfaltovými drahami, s kterými se ani při nejlepší snaze nedokázali vyrovnat. Tato nejistota ve hře se začala projevovat od začátku utkání a rozdíl na soupeře po každém závodníkovi značně narůstal. Ani jeden z hráčů třebíčského celku nedokázal předvést hru na kterou byli zvyklí na saduritových dráhách.

Turnaj v Třebíči se hrál 15. září téhož roku, domácí hráči zabojovali, v závěru přehráli své soupeře a zvítězili.

Před závěrečným turnajem se bodové pořadí vyrovnalo. Všechna družstva měla shodný počet čtyř bodů. V domácím prostředí hráči Szegedu nezaváhali, v turnaji zvítězili a zajistili si tak i celkové vítězství v Dunajském poháru. Hráči Spartaku zabojovali a po zisku druhého místa obsadili i druhou příčku v celkovém pořadí.

Dalším velkým svátkem pro třebíčské kuželkáře bylo v závěru roku 1979 pověření kuželkářského svazu k uspořádání mezinárodního přátelského utkání mezi výběrem ligy ČSSR a dvojnásobným vítězem POMEZ KC ROTWEIS Sandhausen. Utkání se uskutečnilo 30. prosince a naši hráči zvítězili o 113 kuželek 5345:5232. Za výběr ČSSR nastoupili tři hráči Spartaku Třebíč a předvedli výborné výkony.

V celostátních soutěžích dosáhli hráči Spartaku Třebíč dalšího velkého úspěchu, když v konečné tabulce soutěžního ročníku získalo družstvo stříbrné medaile a opět si zajistilo účast v dalším ročníku Dunajského poháru. V družstvu se začíná prosazovat Karel Uhlíř, posila z Jiskry Borovina. Pomalu se začíná díky návratu závodnic po mateřských dovolených zlepšovat i úroveň družstva žen. V krajanském přeboru obsadily druhé místo hned za úřadujícím přeborníkem MS Brno. Začínají se prosazovat i dorostenky, kde začíná dosahovat prvních hodnotných výkonů současná nejlepší hráčka světa Nad'a Dobešová, tehdy ještě Smejkalová.

V soutěži jednotlivců postoupili na mistrovství republiky Zdeněk Procházka a jeho bratr Vladimír. V kate-gorii dorostenek obsadila Nad'a Smejkalová druhé místo výkonem 945.

V rámci přípravy na MS se zúčastnili bratři Procházkové prestižního turnaje o pohár města Poznaně smíšených dvojic a jednotlivců. Společně s Kepr-tovou ze Zábřehu vyhráli co se

dalo. V jednotlivcích Vladimír zvítězil a Zdeněk byl druhý. Ve smíšených dvojicích pak Procházka s Keprtovou obsadili první místo.

V květnu se konalo mistrovství světa v rumunské Mangálii a Třebíčtí hráči na něm završili velmi úspěšnou sezónu. Zdeněk Procházka obsadil v soutěži jednotlivců osmou příčku a ve dvojicích se bratři Procházkové umístili na velmi pěkném pátém místě. Třináctý skončil Jaroslav Dobeš ve dvojici s libe-reckým Duškem

V soutěžním ročníku 1980/81 potvrdili hráči třebíčského klubu svoje kvality a dosáhli dalšího úspěchu, když získali potřetí stříbrné medaile a zajistili si účast v dalším ročníku Dunajského poháru.

Začátek osmdesátých let zažil největší rozmach kuželkářského sportu v našem okresním městě. Do oddílu přecházejí noví hráči, kteří prokázali svoje kvality při odborářských turnajích třebíčských podniků a projevili zájem o kuželkářský sport. Je potěšitelné, že se o kuželky rozšířil zájem mezi mládeží. Kromě ligového mužstva hraje béčko krajský přebor I, céčko krajský přebor II a družstva D a E startují v nově založeném sdruženém okresním přeboru, kde startují družstva z okresů Třebíč, Znojmo, Žďár nad Sázavou a Jihlava. Díky úspěchům třebíčských kuželkářů a obětavosti funkcionářů má soutěž sídlo v Třebíči a jeho předsedou se stává Jaroslav Dobeš, který tuto funkci vykonává do dnešních dnů.

Družstvo žen obsadilo tradičně v krajském přeboru druhé místo za Moravskou Slávií Brno. V té době se nehrála dlouhodobá celostátní soutěž. O titul přeborníka bojovali vítězové krajských přeborů v závěrečném turnaji. Kromě družstev dospělých startují v soutěžích také družstva dorostenek a dorostenců. O jejich výkonnostní rozvoj se obětavě staral Vlasta Prokeš a Naďa Smejkalová.

V soutěžích jednotlivců získal v kategorii mužů titul přeborníka ČSSR Zdeněk Procházka, v ženách zvítězila Vlasta Cahová, v dorostenkách Naďa Smejkalová obsadila druhé místo a Irena Šedová byla čtvrtá.

V roce 1982 měli všichni kuželkáři velký svátek. Konáním XIV. mistrovství světa v kuželnách bylo pověřeno město Brno. Práce v přípravném výboru MS se zúčastnili také zástupci třebíčských kuželek Stanislav Neradil a Petr Smejkal. Samotné mistrovství se konalo 4. - 11. června v nádherném prostředí haly RONDO. Z třebíčských hráčů se v reprezentačním dresu představili Vlasta Cahová a Vláďa Procházka. Muži obsadili po nevýrazném výkonu čtvrté místo. Ženy potvrdily, že patří mezi světovou špičku a získaly stříbrné medaile. Velkou měrou se o tento úspěch přičinila třebíčská hráčka Vlasta Cahová výkonem 454 kuželek. Vlastu překonala pouze Jugoslávka Perman, která byla o jednu shozenou kuželku lepší. Při startu Vlasty Cahové, která hrála z našich reprezentantek jako první, bylo v hale asi 5000 diváku a atmosféra byla podobná jako při finále MS v hokeji. Opravdu nezapomenutelný zážitek. Vlasta v dalších náhozech již tento výkon nezopakovala a v celkovém pořadí jednotlivců obsadila 8. místo. V soutěži mužů získal svůj druhý titul sympatický reprezentant Maďarska Bela Csányi, který se představil na podzim i v Třebíči při zápasech Dunajského poháru.

Dunajského poháru 1981 se zúčastnili TC Ferencváros Budapest, SK Handelsministerium Wien a Spartak Třebíč.

V prvním kole v Třebíči zvítězil Ferencváros, když jako první nastoupil úřadující mistr světa Bela Czanyi. Protože jednotlivá družstva nastupovala postupně, hráči B družstva nastupovali

na vyplnění drah jako „křoví“ a já jsem měl tu čest nastoupit právě proti Czanyim. Po výkonu 229 se mi ho podařilo o čtyři kuželky přehrát. Každý sportovec si jistě dovede představit pocity po startu. Třebíčtí hráči předvedli průměrný výkon a obsadili druhou příčku.

Ve druhém kole v Budapešti skončila Třebíč třetí, zvítězil Ferencváros.

Třetí kolo se hrálo ve Vídni, kde maďarské družstvo podalo vynikající výkon a potvrdilo svou suverenitu v tomto ročníku.

Celkové třetí místo nebylo rozhodně úspěchem, ale je nutné konstatovat, že dřívější výhoda ze staré kuželny v Dělnickém domě byla největší překážkou při startech v zahraničí.

Dunajského poháru v dalším roce hrály kluby BKV Elore Budapest, Kc Rheith Alpbachtal a Spartak Třebíč. Celkově obsadil Spartak Třebíč druhou příčku

Nová sezóna 1983/84 odstartovala zlaté období trebičských kuželek. Úvod sezóny tomu však příliš nenasvědčoval. Spartakovci, jak již bylo zvykem z posledních let, odehráli další ročník Dunajského poháru, kterého se v roce 1983 zúčastnilo za maďarskou stranu družstvo FTC Budapešť a za Rakousko BBSV Wien. Přestože v trebičském družstvu došlo k částečné výměně hráčů, Petr Smejkal a Jarda Holas odcházejí do „B“ družstva, Zdeněk Procházka následuje manželku do Tábora, na jejich místo přichází posily z Českých Budějovic, reprezentanti Dalibor Lang a Josef Bartoš, neměli proti předním evropským celkům naději (za FTC Budapešť hrál trojnásobný mistr světa Csanyi, za rakouské družstvo reprezentanti Frind, Dobias a Pracser) a obsadili se ziskem čtyř bodů třetí místo.

Vše si však vynahradili v dalším ročníku naší nejvyšší soutěže, když poprvé v historii získali mistrovský titul. Se ziskem 51 bodů obsadili první místo o tři body před Slavojem Velký Šariš, na třetím místě skončila MS Brno se ziskem 40 bodů.

O zisk titulu se pod vedením trenéra Neradila zasloužili hráči Vladimír Procházka, Jaroslav Dobeš, Josef Bartoš, Karel Uhlíř, Vladislav Dvořáček, Ing Dalibor Lang a Miroslav Durda.

Tento úspěch potvrdili i vítězstvím v Čs. poháru, když ve finále porazili Chemosvit Svit rozdílem 171 kuželek.

Další významnou událostí kuželkářské sezóny 1983/84 pro třebíčské kuželkáře bylo pořádání přípravného utkání na mistrovství světa v Lublani mezi celky mužů a žen ČSSR a Rumunska. Utkání se hrálo 14. a 15. dubna 1984 a protože Rumuni patřili ke světové špičce, mohli jsme v Třebíči vidět vynikající výkony. Z třebíčských hráčů nastoupili za muže Vladimír Procházka a za ženy Vlasta Cahová. Oba podali výborné výkony a zajistili si tak účast v reprezentačních týmech pro MS. K nezapomenutelným okamžikům patřila obě vystoupení Rumuna Bice, který jak v sobotu tak v neděli překonal jako první na třebíčské kuželně po vynikající hře hranici 1000 poražených kuželek. V sobotu 1009 a v odvetě v neděli 1016. Ženy zvítězily o 57 kuželek. Muži na své soupeře nestačili a prohráli rozdílem 135 kuželek.

Vyvrcholením sezóny bylo MS v Lublani. Naši reprezentanti odjžděli na toto mistrovství bez větších nadějí. Vše však otočil třebíčský reprezentant Vladimír Procházka, který nastupoval v soutěži družstev jako první z naší reprezentace. Předvedl vynikající výkon **1007**, který znamenal nový světový rekord a vytvořil pro družstvo rozhodující náskok, který se podařilo dalším hráčům udržet. Naši reprezentanti tak získali poprvé v historii zlaté medaile z mistrovství světa. Pozorní čtenáři si jistě všimnou, že Rumun Bice nahrál v Třebíči v přípravném zápase na mistrovství světa lepší výkon než Vladimír Procházka a tento výkon nebyl veden jako světový rekord. Je to díky tomu, že v kuželkářském sportu může být považován za světový rekord pouze výkon dosažený na mistrovství světa. Tyto soutěže se hrají vždy na nově postavených drahách

V roce 1984 kráčely ve stopách mužů také třebíčské ženy. Na závěrečném turnaji v Trnavě získaly po vynikajícím výkonu všech závodnic a hlavně Nadi Dobešové titul přeborníka ČSSR. Na tomto úspěchu měla velký podíl trenérka Nad'a Smejkalová. O zisk titulu se zasloužily Nad'a Dobešová, Zdena Samková, Marie Spielvogelová, Marie Prokešová, Dana Dobešová, Vlasta Cahová, Iveta Holáňová.

Na podzim se muži TJ Třebíč zúčastnili dalšího ročníku Dunajského poháru. Turnaj se hrál v Budapešti a byl rozšířen o účast družstev z tehdejší NSR a Jugoslávie. V prvním kvalifikačním startu o postup do finále obsadili hráči Spartaku druhé místo za Ferencvárosem. Na třetím místě se umístil západoněmecký Morgfelden před jugoslávským Brodosplitem a poslední místo obsadil SV Wien.

Nedělní finále proti Ferencvárosi bylo velmi vyrovnané. Utkání rozhodly náhozy druhých dvojic, pro Třebíč to znamenalo první vítězství v Dunaj-ském poháru.

V roce 1985 pokračovali třebíčští závodníci a závodnice ve skvělých výkonech. Vlastimila Cahová se stala mistryní ČSR a ČSSR v soutěži jednotlivců a za výborné výkony v reprezentaci žen na MS 1982 a 1984 jí byl udělen titul Mistryně sportu.

Vyvrcholením úspěchů třebíčských kuželkářů byla účast Nadi Dobešové a Ivety Holáňové na Mistrovství světa juniorů v západoněmeckém Frankfurtu. Družstvo juniorek získalo stříbrné medaile, první byly Rumunky. V soutěži jednotlivkyň zvítězila Nad'a Dobešová v novém světovém rekordu 1404 kuželek.

Na podzim roku 1985 se zúčastnila družstva mužů i žen Evropského poháru družstev, který se konal v Zagrebu. Ženám se nedařilo a obsadily páté místo a těsně jim unikl postup do finále. Muži byli úspěšnější, obsadili čtvrté místo. Jaroslav KUPA

V sezóně 1986/87 potvrdily ženy TJ Třebíč, že patří mezi kuželkářskou elitu. Na turnaji v Hlohovci a Piešťanech zvítězily a získaly Československý pohár.

Tento vynikající výsledek potvrdila Nad'a Dobešová. Na juniorském MS v Ingelheimu získala bronzovou medaili ve dvojicích a stříbro v jednotlivcích.

Na výborné výkony žen navázali v následující sezóně 1987/88 muži ziskem druhého mistrovského titulu. Hráči TJ Třebíč vyhráli v této sezóně i Český pohár. Ve finále Československého poháru se utkali s vítězem Slovenského poháru Slavojem Velký Šářiš. Družstvo nedokázalo udržet formu z finálových zápasů ligy a dvakrát prohrálo.

V roce 1988 nastoupila Nad'a Dobešová na MS v Budapešti za družstvo žen. Vstup do seniorské kategorie byl opravdu impozantní. V soutěži dvojic získala Nad'a Dobešová společně s Danielou Žďárkovou z Nového Boru zlaté medaile, když přehrály domácí dvojici. V soutěži družstev získaly ženy ČSSR stříbrné medaile. Potěšitelné pro trebičské kuželkáře bylo, že Žďárková od nové sezóny posílila družstvo žen TJ Třebíč.

Za vynikající dlouhodobé úspěchy v reprezentaci byl Nadi Dobešové propůjčen v létě 1988 čestný titul „Zasloužilý mistr sportu“.

Konec osmdesátých a začátek devadesátých let zastihl trebičské hráče ve vynikající herní pohodě. Listopad 1989 znamená konec sjednocené tělovýchovy - vzniká Český a Moravský kuželkářský svaz a to přináší i velké změny do kuželkářského sportu, hlavně ve spojení s odchody špičkových hráčů do zahraničí. Naštěstí tyto odchody nepostihly jen TJ Třebíč, ale i všechny ligové celky.

V roce 1990 pokračovali hráči TJ Třebíč ve zlaté sérii. Muži získávají svůj třetí mistrovský titul o jeden bod před MS Brno. Na přeborech jednotlivců ČSFR se stává mistryní Nad'a Dobešová. V kategorii mužů se musel spokojit Zdeněk Procházka s druhým místem.

V sezóně 1990/91 družstvo potvrdilo svoji vynikající výkonnost a získalo čtvrtý mistrovský titul s impozantním náskokem osmi bodů před druhým Stavbárem Trnava. Ženy TJ Třebíč pod vedením Nadi Smejkalové obsadily v konečné tabulce třetí příčku a získaly tak bronzové medaile.

To co se nepovedlo v soutěži jednotlivců Dobešové a Zdeňku Procházkovi v sezóně 1989/90 to si vynahradili v sezóně 1990/91. Oba získali mistrovské tituly. Nad'a Dobešová k tomu přidala první místo ve světovém poháru v kombinaci.

Změny ve společnosti přinesly i možnost zahraničních startů pro nejlepší kuželkáře. Odchody hráčů postihly citelně i TJ Třebíč. Bratři Procházkové odcházejí do SNR, do KC Kasendorf a Dalibor Lang a Josef Bartoš do Rakouského Mistlbachu. To poznamenalo podzimní start TJ Třebíč na Světovém poháru, který se konal v Bratislavě. Třebíčtí hráči i v oslabené sestavě bojovali, ale na světovou špičku to nestačilo a obsadili celkově až sedmé místo. Vítězství vybojovali hráči KC Rot-Weiss Sandhausen ze SRN před chorvatským Záhřebem. V družstvu dostal příležitost Karel Uhlíř ml., svým výkonem se zařadil do mužstva a částečně zalepil díru po krajácích.

Pro třebíčské kuželky je potěšitelné, že se začínají objevovat nový talentovaní hráči. Dorostenci a dorostenky Kasáček, Michal, Zahradková dosahují prvních úspěchů. Jen jeden úspěch za všechny. Dorostenci získávají v této sezóně titul Mistr Moravy.

Začátek devadesátých let byl ještě ve znamení nadvlády kuželkářského oddílu TJ Třebíč, ale na kuželně TJ BOPO v průběhu osmdesátých let hrají zaměstnanci JE Dukovany odborářské soutěže a nejlepší z nich postupně přecházejí z neregistrovaných soutěží do oddílu TJ BOPO. Za všechny jmenuji alespoň Bohumila Drápelu, Oldřicha Hlávku, Ing. Vladimíra Dřeva, Lubomíra Škrdlu. Část hráčů přechází v roce 1991 při založení TJ JE Dukovany do nově vzniklého oddílu pod vedením RNDr. Miroslava Vondry. Byli to Vlastimil Halva, František Švidra, Jaroslav Kučera, Vladimír Kopečný. Kolektiv odborářů rozšířil Petr Dobeš, který se vrátil do Třebíče po ročním hostování v Boskovicích, bývalý výborný ligový hráč Jaroslav Holas, který působil jako hrající trenér a Jaroslav Kupa, který přestoupil po roční pauze z TJ Třebíč. Družstvo se v sezóně 1992/93 přihlásilo do nejnižší kuželkářské soutěže Sdruženého okresního přeboru a obsadilo druhé místo. Díky rozšíření počtu družstev ve vyšších soutěžích v této sezóně postupovala do vyšší soutěže dvě družstva a tak hned v první sezóně to znamenalo pro dukovanské hráče postup do Krajského přeboru II. třídy.

Družstvo TJ BOPO stabilizovalo hráčskou základnu a úspěšně bojovalo začátkem devadesátých let v Krajském přeboru I. třídy.

Na mezinárodním poli dosáhli zástupci Třebíče začátkem devadesátých let několika významných úspěchů. V roce 1992 získala na MS v Bratislavě v soutěži jednotlivkyň stříbrnou medaili Naďa Dobešová za výkon 467. Byla to jediná medaile pro ČSFR z tohoto šampionátu. V soutěži dvojic obsadila Naďa společně s Danou Žďárkovou čtvrté místo.

O rok později na MS juniorů v Budapešti (z TJ Třebíč se zúčastnili Rypel, Huňáčková, Zahradková) získala Hanka Zahradková společně s Martinem Fůrstem titul mistryně světa smíšených dvojic v tzv. MIX na 200 hodů (kdy se střídají hráči po každém hodu) výkonem 845 před chorvatskou dvojicí 840.

Největšího úspěchu v začátku devadesátých let zaznamenala dvojice Vlasta Cahová a Naďa Dobešová na MS v německém Ludwigshafenu. V soutěži dvojic zvítězily ve světovém rekordu 974 shozených kuželek před dvojicemi z Německa 956 a Maďarska 944. Druhou zlatou pak získala Naďa Dobešová v soutěži jednotlivkyň na 1x100 HS výkonem 496 před maďarkami Törökovou 479 a Kovacsne 478. Na tomto MS zastupovali Třebíč v soutěži mužů Zdeněk Procházka a Vašek Zajíc ovšem bez větších úspěchů. Zdeněk startoval v soutěži dvojic s Jaroslavem Pichlem a obsadili 17. místo.

Druhá polovina devadesátých let začala pro Třebíčské kuželkáře velmi úspěšně. Po podzimní části bylo družstvo žen v čele ligové tabulky. Jaro zahájila děvčata bez výrazné opory Vlasty Cahové, která odešla do Slávie Praha, hned v prvním jarním kole nastoupila proti „svým“, přispěla k porážce Třebíče a ke ztrátě vedoucí pozice. V této situaci jen málokdo dával družstvu TJ Třebíč šanci v boji o titul a vůbec na získání medaile. Funkci hrající trenérky převzala Zdena Samková a na každou hráčku padla větší odpovědnost za výkon celého družstva. Tohoto úkolu se zhostily na výbornou a družstvo bez výrazných hvězd získalo druhý titul přeborníka České republiky.

Mistrovství ČR jednotlivců se zúčastnili i hráči TJ Třebíč, hrající v Ně-mecku. Jako reprezentanti byli na mistrovství nominováni divokou kartou. Této možnosti dokonale využili. V kategorii mužů zvítězil Zdeněk Procházka, v kategorii žen Nad'a Dobešová.

Muži po druhém místě v sezóně 1994/95 obsadili v následujících dvou ročnících první místo a získali tak pátý a šestý titul přeborníku republiky.

Ženy v této sezóně přidaly ke zlatu z ročníku 94/95 bronzové medaile. Družstvo však již nehrálo v pohodě a to se projevilo v následující sezóně, kdy skončily na posledním místě a sestoupily do druhé ligy, kde po ročním působení odstoupily ze soutěže. Od té doby se zatím nepodařilo ani jednomu z trebičským klubům dát dohromady družstvo, které by mohlo navázat na obrovské úspěchy jakých dosáhly trebičské ženy jak na domácích drahách, tak i v zahraničí. Doufejme, že na tyto úspěchy navážou dorostenky, které se v současné době začínají prosazovat v rámci kuželkářských soutěží.

V druhé polovině devadesátých let se do třetí ligy probíjaly další dva trebičské kluby TJ BOPO a TJ JE Dukovany. Obě družstva ve všech ročnících bojovala o přední místa v tabulce, ale postoupit do druhé ligy se podařilo hráčům TJ BOPO až v sezóně 1999/2000, kdy výrazně posílili družstvo na úkor dalších dvou trebičských klubů.

V seriálu o historii kuželek v Třebíči jsme se dostali až do současnosti.

V roce 2000 dosáhla Nad'a Dobešová v historii asi největšího úspěchu, jaký mohla kuželkářka získat. Na MS v Poznani získala společně s Danou Žďárkovou stříbrné medaile ve dvojicích za výkon 987. Vítězství si odnesly reprezentantky Německa Wehling, Schneider výkonem 1029, který byl zároveň světovým rekordem. V dalších disciplínách však již kralovala zástupkyně trebičských kuželek. Nejprve zvítězila v soutěži jednotlivců. Nejcennější zlatou medaili pak získala Nad'a za soutěž v kombinaci, kde se sčítají výkony za nához v soutěži družstev, dvojic a jednotlivců. V ko-nečném součtu byl výkon 1535 novým fantastickým světovým rekordem. K těmto úspěchům je potřeba připojit i dvojnásobný zisk mistrovského titulu v západoněmecké bundeslize v dresu Viktorie Bamberg.

V kategorii mužů družstvo TJ Třebíč pomalu ustupuje z pozice po pětadvacetiletém působení v první lize a po odchodu dačických hráčů Zajíce a Malínka zpět do Dačic (nutno podotknout, že v Dačicích vyrostla nádherná supermoderní čtyřdráha samozřejmě za přispění města a větších místních podnikatelských subjektů, o tom se nám může v Třebíči jenom zdát) se družstvo ocitá v krizi a bojuje v první lize o záchranu. Druhý trebičský tým TJ BOPO Třebíč po několikaletém působení ve třetí a jednoročnímu působení v druhé lize dostal nabídku od kuželkářského svazu, po odstoupení Vsetína z první ligy, na jeho nahrazení a nabídku přijalo. Ligové zápasy hrají boroviniští v Jihlavě na kuželně KK PSJ Jihlava. Třetí trebičský tým TJ JE Dukovany působí již pátou sezónu ve třetí kuželkářské lize a výsledky tohoto týmu odpovídají úrovni přidělovaných prostředků od sponzora, které jsou rok od roku menší, to je poslední místo po podzimní části letošního ročníku soutěže. Je to slabá náplast na to, jakou reklamu a propagaci udělali za deset let činnosti pro jadernou energetiku kuželkáři TJ JE v Rakousku a při návštěvách rakouských družstev v Třebíči.

O záchranu nebojují jen hráči, ale i svými parametry nevyhovující a zastaralé kuželny, které jsou na hranici regulérnosti. V současné době díky dobrým kontaktům trebičských

funkcionářů se podařilo získat nové moderní automaty za přijatelnou cenu a tak pokud se podaří sehnat do jara finanční prostředky na rekonstrukci (jedná se o částku 1,2 mil. korun) bude přistoupeno k její rekonstrukci, bez které by asi neúspěšnější sportovní odvětví v Třebíči ustoupilo na hodně dlouho z vybojovaných pozic. Druhá kuželna, dvoudráha TJ BOPO, je v současné době v tak špatném stavu, v jakém asi od svého vzniku ještě nebyla, ale stav odpočívá péči, která je tomuto zařízení věnována.

Ke kuželnám, tak jako ke každému sportu patří i funkcionářská práce. Na rozdíl od hráčů jsou na tom funkcionáři z Třebíče lépe. Členové trebičských oddílů jsou zapojeni do práce řídicích orgánů České kuželkářské asociace. Petr Smejkal pracuje jako trenér velmi úspěšné ženské reprezentace, Petr Dobeš řídí komisi rozhodčích a Jindřich Svoboda a Jaroslav Kupa jsou členové STK a řídí prvoligové soutěže a moravské skupiny druhé a třetí ligy. Do budoucna to vypadá tak, že brzo se v Třebíči hrát kuželky nebudou a lidé, kteří mají o činnost pro rozvoj sportu a společnosti zájem, budou vynakládat svoje úsilí pro rozvoj klubů z jiných měst.

Vyhlídky do budoucna jsou neradostné, vše závisí na výchově mladé generace a o tu se konečně začaly trebičské kluby v hodině dvanácté starat. V trebičské kuželně pečují o růst mladých trenéři Zdeněk Fejta a Jaroslav Kupa. Pro případné zájemce o tento krásný sport trénují dorostenci oddílů TJ Třebíč a TJ JE Dukovany v pondělí a středu od 15.00 do 17.00. Všichni zájemci o tento sport jsou zváni.

Padesát let v historii je krátká doba, ale přesto za tuto dobu získali kuželkáři z Třebíče mnoho významných úspěchů a ukázali ve světě, že Třebíč není jen malé bezvýznamné město někde mezi Prahou a Brnem. Pevně věřím, že se podaří problémy, které v současné době tíží trebičské kuželkáře překonat a reprezentanti našeho města budou patřit opět mezi špičku kuželek v České republice.

Doufám, že tento malý seriál o historii kuželek v Třebíči čtenáře zaujal a těm, kteří se v kuželkářském sportu angažují nebo angažovali připomněl některé zapomenuté skutečnosti.